

Odrzuciłeś spadek z długami i wydaje Ci się, że problem z głowy. Niestety, jeśli masz dzieci, to najprawdopodobniej są kolejne w kolejce do dziedziczenia (zobacz uproszczoną info grafikę nad zdjęciem).

Po co odrzucać spadek w imieniu dziecka? Po co w ogóle odrzucać spadek?

Bardzo często na spotkaniach w kancelarii pada pytanie - po co odrzucać spadek, skoro odpowiada się tylko z majątku spadkowego? Nie do końca tak jest. Jeśli spadkobierca nabył spadek z dobrodziejstwem inwentarza, za długi spadkowe odpowiada DO WYSOKOŚCI SPADKU, ale Z CAŁEGO SWOJEGO MAJĄTKU (a nie tylko ze spadku). Co to oznacza? Wierzyciele nie będą zainteresowani czekaniem, aż spadkobierca spieniężyy majątek. Będą dochodzić swoich roszczeń z tego, z czego wyegzekwować jest najłatwiej, czyli z rachunku bankowego spadkobiercy, jego pensji, oszczędności.

Dodatkowo, nabycie spadku (obecnie z mocy ustawy z dobrodziejstwem inwentarza) zobowiązuje spadkobiercę do sporządzenia spisu inwentarza. W ewentualnych sporach sądowych, korzystając z tego spisu, spadkobierca będzie wykazywał, że długi są wyższe niż

Phoca PDF

spadek. Jeśli jakiś majątek pozostał, trzeba również policzyć ile pieniędzy wypłacić każdemu z wierzycieli (im tych wierzycieli więcej, tym trudniej to policzyć). Dużo prościej w takim wypadku jest spadek odrzucić.

Co ważne- nawet jeśli w spadku nie ma nic, a wierzyciele wystąpią o zapłatę - to zapadnie wyrok zasądzający (z ograniczeniem odpowiedzialności do stanu czynnego spadku). To spadkobierca musi powołać się na ograniczenie odpowiedzialności, a nawet jeśli to uczyni to może zostać obciążony kosztami procesu!

Kiedy do spadku powołane jest dziecko?

Krąg spadkobierców pokazany jest w uproszczeniu na grafice, do której link jest nad tym tekstem. Dziecko może zatem należeć do pierwszej grupy spadkobierców, jeśli zmarł jego ojciec. Może też zostać powołane do spadku, ponieważ któryś z rodziców (np. syn zmarłego odrzucił spadek). Odrzucenie spadku powoduje, że do spadkobrania powołany jest kolejny krąg spadkobierców.

Czy spadek w imieniu dziecka można odrzucić u notariusza?

Można. Odrzucenie spadku jest jednak czynności przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka. Wymaga zatem zgody sądu opiekuńczego, o czym niżej.

Jaki jest termin na odrzucenie spadku w imieniu małoletniego dziecka? Od kiedy biegnie termin na odrzucenie spadku?

Termin na odrzucenie spadku w imieniu dziecka, jest taki sam jak dla innych spadkobierców - czyli 6 miesięcy od dowiedzenia się przez rodzica o powołaniu do spadku. Jeśli zatem umarł ojciec dziecka, to najczęściej będzie to 6 miesięcy po jego śmierci (chyba ze drugi z rodziców o tej śmierci dowiedział się później). Jeśli dziecko dochodzi do spadkobrania, ponieważ jego matka lub ojciec odrzucił spadek, to termin biegnie dopiero od odrzucenia spadku przez ojca lub matkę. Wreszcie dziecko może być spadkobiercą, bowiem zostało powołane do spadku przez kogoś w testamencie. Wówczas termin na odrzucenie biegnie od momentu, jak o tym testamencie dowiedział się któryś z rodziców.

Termin ten jest zawieszony, czyli nie biegnie w czasie postępowania przed sądem opiekuńczym. Jak postępowanie to się zakończy nie biegnie od początku tylko dalej. Jeśli zatem wniosek do sądu opiekuńczego został złożony po 5 miesiącach od dowiedzenia się o tytule powołania do spadku, to po zakończeniu postępowania przed sądem zostaje miesiąc na złożenie oświadczenia przed notariuszem.

Jak uzyskać zgodę sądu opiekuńczego na odrzucenie spadku przez dziecko?

Trzeba złożyć wniosek o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka tj. wyrażenie zgody na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka i wyrażenie

Phoca PDF

zgody na odrzucenie przez rodzica/rodziców spadku w imieniu dziecka. Wniosek składa się do sądu miejsca zamieszkania dziecka. Opłata sądowa wynosi 100 zł. Gdy sąd tę zgodę wyrazi, rodzic (albo oboje rodzice) mogą iść do notariusza odrzucić spadek w imieniu dziecka. Wygląda to praktycznie tak samo, jak odrzucenie spadku we własnym imieniu.

Co istotne, jeśli wniosek będzie dobrze napisany, jest szansa na załatwienie sprawy nawet bez rozprawy (na którą jak wiemy czekać można wiele miesięcy).

Co sąd bada w sprawie o zezwolenie na odrzucenia spadku w imieniu dziecka? Kiedy sąd może odmówić zgody na odrzucenie spadku w imieniu dziecka?

W toku postępowania sąd przeprowadza dokładną analizę stanu majątkowego zmarłego. Powinien zbadać, czy spadkodawca poza długami posiadał jakiś majątek (nieruchomości, konta bankowe, samochody etc.). Istotną kwestią jest porównanie aktywów i pasywów. Nawet jeśli jest majątek, ale długi są dużo większe sąd zgodę powinien wyrazić. Zawsze warto zwrócić sądowi uwagę, że nawet jeśli długi i majątek mają porównywalną wysokość, to nawet przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza może nasze dziecko uwikłać w procesy sądowe i postępowania egzekucyjne, co wiąże się z kosztami i stresem.

Jeśli rozstrzygnięcie będzie negatywne zawsze można się od niego odwołać. Należy wówczas złożyć w terminie 7 dni wniosek o uzasadnienie postanowienia, opłacając ten wniosek kwotą 100 zł. Po otrzymaniu uzasadnienia należy złożyc apelację do Sądu Okręgowego wnosząc o zaliczenie opłaty od uzasadnienia na poczet opłaty od apelacji.

Odrzucenie spadku, gdy dziecko mieszka za granicą.

Jeśli dziecko nie mieszka w Polsce, a w innym kraju Unii Europejskiej, kwestia odrzucenia spadku uregulowana jest w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) NR 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U.UE.L.2012.201.107 z dnia 2012.07.27). Zgodnie z jego treścią, odrzucić spadek można w miejscu swojego zwykłego pobytu zgodnie z prawem tego państwa. Być może nawet nie ma potrzeby uzyskiwania zgody sądu opiekuńczego. Przykładowo w Niemczech, jeśli spadek odrzucają rodzice, to mogą to zrobić również w imieniu swoich dzieci bez zgody sądu. Zgoda taka jest wymaga, jeśli dziecko nie dziedziczy wespół z rodzicem. Pierwszym krokiem rodziców powinna być zatem weryfikacja, czy zgodnie z prawem miejsca zwykłego pobytu dziecka, do odrzucenia spadku niezbędna jest zgoda sądu.

Co ważne! Zgodnie z przywołanych przeze mnie rozporządzeniem *Osoby, które decydują się skorzystać z możliwości złożenia oświadczenia w państwie członkowskim ich zwykłego pobytu, powinny same poinformować sąd lub organ rozpatrujący lub mający rozpatrywać daną sprawę spadkową o istnieniu takich oświadczeń w terminie określonym przez prawo właściwe dla dziedziczenia*. Trzeba zatem nie tylko w terminie spadek odrzucić, ale także w terminie

Phoca PDF

poinformować polski sąd spadku o tym odrzuceniu.

Nic oczywiście nie stoi na przeszkodzie, by wszystko zrobić w Polsce.

Co zrobić, gdy zostało nam bardzo mało czasu odrzucenie spadku i nie ma czasu na umówienie wizyty u notariusza.

Jak pisałam wyżej złożenie wniosku do sądu opiekuńczego o wyrażenie zgody na odrzucenie spadku powoduje, że termin ten ulega zawieszeniu i po wyrażeniu zgody (prawomocnym) biegnie dalej. Problem może się pojawić, jeśli rodzice zwlekali ze złożeniem tego wniosku i złożyli go np. po 5 miesiącach. Po uprawomocnieniu się postanowienia zostaje im zatem miesiąc na wizytę u notariusza. Im dłużej czekali, tym mniej czasu im zostało. Wyjściem jest wówczas złożenie wniosku do sądu o przyjęcie odrzucenia spadku przez rodziców w imieniu dziecka. Już samo złożenie takiego wniosku (np. wysłanie go pocztą) stanowi o zachowaniu terminu, nawet jeśli sąd odbierze oświadczenie o odrzuceniu tego spadku po kilku miesiącach.

Na marginesie wskazuję, że taka możliwość dotyczy nie tylko odrzucenia spadku w imieniu dzieci. Także jeśli sam się zorientowałeś, że dzisiaj o 24.00 mija Ci termin na odrzucenie spadku możesz napisać wniosek do sądu spadku o przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu i wysłać go przed 24.00 pocztą do właściwego sądu. Termin będzie zachowany.

Czy można przywrócić termin do odrzucenia spadku w imieniu dziecka?

Termin na odrzucenie spadku jest terminem prawa materialnego, co oznacza, że nie można go przywrócić. Z tego powodu termin ten biegnie także w czasie epidemii Sars-Cov-2. Czy jest jakieś wyjście? Można jedynie próbować służyć oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia pod wpływem błędu oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku. Tu jednak pojawiają się dodatkowe przesłanki tj. obowiązek wykazania, że powodem niezłożenia oświadczenia woli był błąd.

Potrzebujesz więcej informacji skontaktuj się z **Kancelarią.**

Możesz także skorzystać z **Pomocy prawnej online.**

Jeśli to, co napisałam było dla Ciebie interesujące lub może pomóc Twoim znajomym, udostępnij artykuł na Fb.

adw. Marta Rozwadowska - Kucka

Phoca PDF